

Sygn. akt III AUa 1147/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Maria Małek - Bujak (spr.)
Sędziowie	SSA Ewa Piotrowska SSA Jolanta Ansion
Protokolant	Sebastian Adamczyk

po rozpoznaniu w dniu 29 października 2013 r. w Katowicach

sprawy z odwołania Przedsiębiorstwa (...)

(...) Spółki z o.o. w C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

przy udziale zainteresowanych: J. P. (J. P.), S. C. (S. C.)

o ustalenie

na skutek apelacji Przedsiębiorstwa (...)

(...) Spółki z o.o. w C.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Częstochowie z dnia 20 grudnia 2012 r. sygn. akt IV U 823/11

oddala apelację.

/-/ SSA E. Piotrowska /-/ SSA M. Małek-Bujak /-/ SSA J. Ansion

Sędzia Przewodnicząca Sędzia

Sygn. akt III AUa 1147/13

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 28 lutego 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w C. ustalił dla zainteresowanych: J. P., S. C. podstawy wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia za wrzesień i październik 2002 roku w wysokościach wskazanych w decyzjach.

W uzasadnieniu zaskarżonych decyzji organ rentowy podniósł, że płatnik składek dokonał korekty dokumentów rozliczeniowych za wrzesień i październik 2002 roku, polegającej na wskazaniu „zerowych” podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne

i zdrowotne dla pracowników oddelegowanych do pracy w Niemczech. W pierwszorazowych dokumentach rozliczeniowych za wrzesień i październik 2002 roku składki na te ubezpieczenia wykazane były w kwotach wynikających z zestawień przekazanych przez Oddział w W. w Niemczech. Zdaniem organu rentowego, brak było podstaw

do przyjęcia, że zgodnie z twierdzeniem płatnika składek zainteresowani nie otrzymali wynagrodzenia za miesiące sierpień i wrzesień 2002 roku.

Ponadto, w uzasadnieniu decyzji dotyczącej J. P. wskazano,

że dodatkowo ustalono, iż w związku z przekroczeniem rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w miesiącu październiku 2002 roku, płatnik składek

w pierwszorazowych dokumentach ustalił podstawę wymiaru składek na te ubezpieczenia

w kwocie 4.785,53 zł. ZUS wskazał, iż kwota odpowiadająca trzydziestokrotności prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej,

to 64.620,00 zł. W wyniku weryfikacji imiennych raportów miesięcznych, złożonych przez płatnika składek odnośnie J. P. za miesiące od stycznia do sierpnia 2002 roku oraz na podstawie ustalonych w trakcie przeprowadzonej kontroli podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za miesiące wrzesień i październik 2002 roku, ustalono,

że prawidłowa podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalno-rentowe w październiku dla tego ubezpieczonego to kwota 5.571,62 zł

W odwołaniach wniesionych do Sądu płatnik składek Przedsiębiorstwo

(...)” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

w C. wniósł o zmianę i ustalenie, że nie ma obowiązku sporządzenia korekty dokumentów rozliczeniowych za wrzesień i październik 2002 roku. Odwołujący zarzucił naruszenie art. 18 ust. 1 i art. 91 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz przyjęcie stanu faktycznego mającego istotny wpływ na treść decyzji z pominięciem zebranego w sprawie materiału dowodowego.

W uzasadnieniu swojego stanowiska podał, że dokonał korekty dokumentów rozliczeniowych za wrzesień i październik 2002 roku, bowiem wynagrodzenie wstępnie ujęte na listach płac za sierpień i wrzesień 2002 roku nie zostało pracownikom wypłacone. Otrzymali oni za te miesiące wyłącznie należne im diety, a kwoty wynikające z przerobu uzyskanego w sierpniu i wrześniu 2002 roku zostały rozliczone w kolejnych miesiącach - po odbiorze robót przez stronę niemiecką.

Na rozprawie w dniu 23 lutego 2012 roku odwołujący zarzucił ponadto,

iż w decyzjach nie wskazano podstawy prawnej, w oparciu o którą ZUS domaga się korekty dokumentów. Zarzucił również, iż ZUS nie wykazał upoważnienia do wydania decyzji przez osobę, która ją podpisała. Podniósł także zarzut przedawnienia, wskazując, iż należności składkowe za 2002 rok podlegały 5-letniemu terminowi przedawnienia i w związku z tym obecnie organ rentowy nie ma podstaw do żądania sporządzenia korekty dokumentacji rozliczeniowej dotyczącej tych przedawnionych składek. W zakresie kwoty podstawy wymiaru składek przypisanej J. P., podnosił, iż ZUS w żaden sposób

nie wykazał, dlaczego miałyby być to taka kwota, a nie pierwotnie wskazana w dokumentacji, tj. 4.785,53 zł. Nie wskazano w tym zakresie konkretnego wyliczenia i w związku z tym

nie można się do tego odnieść. Ostatecznie, po wyjaśnieniach organu rentowego, odwołujący nie zgłaszał zastrzeżeń do wyliczeń rachunkowych ZUS.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych - Oddział w C. wniósł o odrzucenie odwołań, jako złożonych po terminie lub o oddalenie odwołań, wywodząc jak w uzasadnieniu zaskarżonych decyzji.

Zainteresowani nie zajęli stanowiska w sprawie.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie wyrokiem z dnia 20 grudnia 2012 roku w sprawie o sygn. akt IV U 823/11 oddalił odwołania.

Na podstawie przeprowadzonego postępowania dowodowego Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. prowadzi działalność gospodarczą zasadniczo w zakresie robót budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieskalnych oraz wykonywaniem robót ogólnobudowlanych związanych ze wznoszeniem budynków. W spornym okresie odwołujący prowadził również działalność gospodarczą poprzez Oddział w W. w Niemczech.

S. C. zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. od 1 marca 1992 roku do 29 lutego 2004 roku. W okresie od 5 lutego 2001 roku zainteresowany został zatrudniony na czas określony za granicą w Niemczech. Zgodnie z zawartą umową o pracę, wynagrodzenie określone zostało na 3.200,00 DM miesięcznie i było płatne na budowie. W okresie spornym zainteresowany korzystał z urlopu bezpłatnego w dniu 1 sierpnia 2002 roku i od 26 września 2002 roku do 4 października 2002 roku. Po powrocie z kontraktu zagranicznego podjął pracę u płatnika składek od dnia 26 maja 2003 roku.

J. P. zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. w okresie od 1 marca 1992 roku do 30 maja 2008 roku. Od dnia 1 maja 1996 roku pełnił obowiązki pełnomocnika Zarządu - Dyrektora ds. Exportu. W okresie zatrudnienia u płatnika składek zawarł z Przedsiębiorstwem umowę o pracę na czas określony od dnia 19 sierpnia 1996 roku - na czas trwania kontraktu zagranicznego w Republice Federalnej Niemiec na stanowisku pełnomocnika Zarządu - Dyrektora ds. Exportu, kierownika kontraktu. Wynagrodzenie w umowie o pracę określone zostało na 4.000,00 DM i było płatne na budowie.

W okresach od 18 maja 2010 roku do 9 czerwca 2010 roku i od 28 czerwca 2010 roku do 29 czerwca 2010 roku przeprowadzono postępowanie kontrolne u płatnika składek, między innymi w celu sprawdzenia prawidłowości i rzetelności obliczania, potrącania i opłacania składek na ubezpieczenia społeczne.

W toku kontroli organ rentowy ustalił prawidłowe podstawy wymiaru składek dla zainteresowanych w niniejszej sprawie za miesiące wrzesień i październik 2002 roku, przyjmując, iż w miesiącach tych pracownikom wypłacono wynagrodzenie za pracę.

Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe zainteresowanego S. C. z tytułu wynagrodzenia za pracę uzyskanego u płatnika składek za wrzesień 2002 roku wynosi 2.063,31 zł, za październik 2002 roku - 1.790,66 zł, natomiast na ubezpieczenia zdrowotne za wrzesień 2002 roku wynosi 1.677,26 zł, za październik 1.455,63 zł. Dla J. P. podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe za wrzesień 2002 roku stanowi kwota 6.581,02 zł, za październik 2002 roku - kwota 5.571,62 zł na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz kwota 6.747,95 zł na ubezpieczenia chorobowe i wypadkowe. Natomiast na ubezpieczenia zdrowotne za wrzesień 2002 roku kwota 5.349,71 zł, za październik kwota 5.676,68 zł. W odniesieniu do J. P. za okres od stycznia 2002 roku wykazane zostały podstawy wymiaru składek

na ubezpieczenia społeczne w następujących kwotach: za styczeń 2002 roku - 0,00 zł, za luty 2002 roku - 8.576,65 zł, za marzec 2002 roku - 8.655,90 zł, za kwiecień 2002 roku - 8.527,38 zł, za maj 2002 roku - 8.497,56 zł, za czerwiec 2002 roku - 4.711,30 zł, za lipiec 2002 roku - 6.130,32 zł, za sierpień 2002 roku - 7.368,25 zł. Za miesiące od stycznia do października J. P. osiągnął dochód w wysokości 65.796,33 zł.

Płatnik składek w stosunku do zainteresowanych w niniejszej sprawie, co do wypłat w miesiącach wrzesień 2002 roku (dot. pracy w miesiącu sierpniu 2002r.) i październik 2002 roku (dot. pracy w miesiącu wrześniu 2002r.) składał deklaracje rozliczeniowe określające podstawę wymiaru składek w kwotach wskazanych w zaskarżonych decyzjach, poza podstawą wymiaru składek za październik 2002 roku dot. J. P., gdzie wykazał podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne emerytalne i rentowe w wysokości 4.785,63 zł. Następnie płatnik złożył deklaracje rozliczeniowe korygujące za te okresy, ze wskazaniem zerowej podstawy wymiaru składek.

Zdaniem Sądu I instancji, zainteresowani za sporne okresy otrzymali wynagrodzenie zgodne z ustalonymi warunkami zatrudnienia, które zostało wypłacone w Niemczech. Zdarzały się czasami niewielkie przesunięcia w terminach wypłat wynagrodzenia (do około 14 dnia), jednakże nigdy nie było miesiąca, w którym nie byłoby wypłacone wynagrodzenie.

Odnosząc się do zarzutu organu rentowego, dotyczącego przekroczenia terminu do wniesienia odwołania, Sąd Okręgowy wskazał, iż zaskarżone decyzje zostały doręczone płatnikowi składek w dniu 25 marca 2011 roku i nadane zostały w Urzędzie Pocztowym w dniu 26 kwietnia 2011 roku. Zdaniem Sądu, odwołania zostały złożone w ustawowym 30-dniowym terminie, bowiem w dniach 24 i 25 kwietnia 2011 roku przypadają święta Wielkiej Nocy, a zatem termin do wniesienia odwołania upływał w najbliższym dniu roboczym, czyli 26 kwietnia 2011 roku.

W ocenie Sądu I instancji, nie miał racji skarżący, wskazując iż pracownik organu rentowego nie miał umocowania do wydawania i podpisania zaskarżonych decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił, iż zaskarżone decyzje podpisał pracownik Oddziału ZUS T. W. na podstawie upoważnienia Prezesa ZUS z dnia 6 marca 2008 nr (...). Zgodnie z treścią upoważnienia, T. W. została upoważniona do wydawania w imieniu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych indywidualnych decyzji w sprawach wynikających z ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i zadań powierzonych Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych na podstawie innych ustaw. Upoważnienie to zostało podpisane elektronicznie na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy

z dnia 18 września 2001 roku o podpisie elektronicznym (Dz. U. Nr 130, poz.1450 ze zm.). Zgodnie z tym przepisem, dane w postaci elektronicznej opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu

są równoważne pod względem skutków prawnych dokumentom opatrzonym podpisami własnoręcznymi. Oryginał upoważnienia znajduje się w Rejestrze Upoważnień dostępnym w Biuletynie Informacji Publicznej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Okręgowy przechodząc do merytorycznego rozpoznania niniejszej sprawy, stwierdził, iż sporna jest kwestia wypłaty przez płatnika składek wynagrodzeń zainteresowanych za miesiące sierpień i wrzesień 2002 roku, a co za tym idzie, określenie podstawy wymiaru składek zainteresowanych za miesiące wrzesień i październik 2002 roku.

Sąd I instancji powołał się na treść art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 18 ust. 1, art. 17 ust. 1 oraz art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1988 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2009, Nr 205, poz. 1585 ze zm.), a także na § 3 ust. 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczenia składek, wypłaconych zasiłków z ubezpieczeń chorobowego

i wypadkowego, zasiłków rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych oraz kolejności zaliczania wpłat składek na poszczególne fundusze obowiązującego do 21 maja 2008 roku (Dz. U. Nr 165, poz. 1197 ze zm.), których treść przytoczył.

Wskazał, że zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 6 lutego 1997 roku o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz. U. Nr 28, poz. 153 ze zm.), obowiązującej w spornym okresie do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w art. 8 pkt 1 lit. a, c, h, stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób, z zastrzeżeniem ust. 2 b, 2 c i 3 a. Składkę na ubezpieczenie zdrowotne opłaca osoba podlegająca ubezpieczeniu zdrowotnemu, z zastrzeżeniem art. 24 i 25 (art. 23). Za osobę pozostającą w stosunku pracy lub w stosunku służbowym składkę jako płatnik oblicza, pobiera z dochodu ubezpieczonego i odprowadza pracodawca, a w razie wypłaty świadczeń pracowniczych z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, o którym mowa w ustawie z dnia 29 grudnia 1993 roku

o ochronie roszczeń pracowniczych, w razie niewypłacalności pracodawcy, podmiot zobowiązany do wypłaty tych świadczeń (art. 24 ust. 1).

Zdaniem Sądu I instancji, odwołująca Spółka nie wykazała, iż nie wypłaciła zainteresowanym pracownikom wynagrodzenia za pracę za miesiące sierpień i wrzesień

2002 roku w wysokościach wskazanych w zaskarżonych decyzjach. Kwoty te wynikają z pierwotnie złożonych deklaracji rozliczeniowych. Zgodnie z art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Zatem,

to na odwołującym ciążył obowiązek udowodnienia powyższych twierdzeń. Przede wszystkim płatnik składek nie przedstawił dokumentacji płacowej zainteresowanych, z której by wynikały daty wypłaty wynagrodzeń i wysokość wypłaconych wynagrodzeń.

To na pracodawcy ciąży obowiązek przechowywania zarówno dokumentacji osobowej, jak i płacowej pracownika przez czas przewidziany odpowiednimi przepisami. Pracodawca nie może się przy tym bronić oświadczeniem o zniszczeniu tychże dokumentów przez niemieckie biuro rachunkowe, ze względu na upływ czasu przewidziany przez przepisy niemieckie. Odwołujący bowiem jest spółką polską, która prowadzi działalność na terytorium Polski, mimo, że w spornym okresie zainteresowani świadczyli pracę na terenie Niemiec. Zainteresowani pracownicy podlegali bezspornie polskim przepisom ubezpieczeniowym i składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne były odprowadzane w Polsce.

W ocenie Sądu Okręgowego, braku wypłat wynagrodzeń we wrześniu i październiku 2002 roku nie potwierdzają również sami zainteresowani. Zainteresowani nie pamiętają okoliczności związanych z wypłatami wynagrodzeń za sporne miesiące, ale co istotne,

są zgodni, iż nie było takiego miesiąca, aby w ogóle nie było im wypłacone wynagrodzenie, przy równoczesnym zanegowaniu, aby otrzymywali jakiegokolwiek diety. Zainteresowany J. P., który jako kierownik kontraktu dokonywał wypłat, wprost zeznał, iż nie otrzymywał diet, jedynie wynagrodzenie określone w umowie o pracę. Także S. C. nie potwierdził otrzymywania diet sugerowanych przez odwołującego. Zainteresowani przyznali, że zdarzały się pewne opóźnienia w wypłacie wynagrodzeń, jednakże w terminie wypłacano część wynagrodzenia, tzw. zaliczkę, a reszta wypłacana była w ciągu kilku dni do dwóch tygodni. Zainteresowany J. P. aktualnie wskazywał na możliwość uzupełnienia wynagrodzenia w terminie do miesiąca, jednakże w ocenie Sądu

I instancji, termin ten przedłużał w miarę składania kolejnych zeznań w analogicznych sprawach prowadzonych przed tutejszym Sądem. Co istotne, zgodnie z zeznaniami zainteresowanych, nigdy nie miały miejsca takie sytuacje, aby pracownikom przez dwa miesiące nie były wypłacane wynagrodzenia, a taka właśnie sytuacja musiałaby zaistnieć w wersji przedstawionej przez odwołującą się Spółkę. Zdaniem Sądu Okręgowego, gdyby pracownicy nie otrzymali wynagrodzeń za kolejne dwa miesiące, to z całą pewnością

nie pozostawaliby bierni i zażądaliby wypłaty tychże wynagrodzeń, nawet w drodze postępowań sądowych. Ponadto, takie działanie pracodawcy mogłoby skutkować złożeniem przez pracownika oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia.

Odwołująca Spółka argumentowała ponadto, iż według jej wiedzy, druk Rp-7 dla S. C. był skorygowany i nie obejmował spornych wynagrodzeń. Jednocześnie pełnomocnik odwołującej zobowiązał się przedstawić skorygowany dokument. Następnie stwierdził, że podczas postępowania prowadzonego przez ZUS, przy ustalaniu prawa do świadczenia emerytalnego dla S. C., organ rentowy badał

i wyjaśniał z nim prawidłowość ustalania podstawy wymiaru składek, między innymi dla tego pracownika za wrzesień, październik 2002 roku. W wyniku dokonanych uzgodnień, ponownie w czerwcu 2006 roku sporządzono raporty imienne dla ubezpieczonego S. C. za wrzesień i październik 2002 roku - dokumenty te zostały przyjęte przez ZUS bez zastrzeżeń, a kwoty w nich ujęte zostały uwzględnione w Rp-7. Po pierwsze wskazać zatem należy, iż nie został przedłużony przez odwołującego skorygowany druk Rp-7. Wiedzy na temat jakiegokolwiek korekty w tym zakresie nie posiadał zainteresowany. W aktach ZUS dotyczących tego zainteresowanego znajduje się jedynie druk Rp-7 z dnia 28 lutego

2004 roku. Żaden z druków Rp-7 nie znajduje się w jego aktach osobowych. Nawet gdyby jednak przyjąć, że brak druku Rp-7 był prostowany, to nie jest to tożsame z kontrolą prawidłowości ustalenia podstawy wymiaru składek. W tym zakresie ZUS na podstawie

art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest uprawniony do ustalania wymiaru składek w każdym czasie.

Sąd Okręgowy, przechodząc do zarzutu przedawnienia podniesionego na rozprawie

w dniu 14 sierpnia 2012 roku, zauważył, iż zaskarżone decyzje nie zobowiązują płatnika składek do zapłaty składek, określają jedynie podstawę wymiaru składek. Jednakże, zdaniem Sądu, nawet gdyby przyjąć, iż decyzje te są decyzjami o charakterze składkowym, to i tak zarzut przedawnienia nie zasługiwałby na uwzględnienie, bowiem zaskarżone decyzje zostały wydane w stanie prawnym przewidującym termin przedawnienia liczący 10 lat. Obecnie

art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi, iż należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5-6. Przepis ten został zmieniony ustawą z dnia 16 września 2011 roku o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorstw (Dz. U. nr 232, ppoz. 1378). Zgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 tej ustawy, do przedawnienia należności z tytułu składek, o którym mowa w art. 41 b ust. 1 ustawy wymienionej w art. 2 oraz w art. 24 ust. 4 ustawy wymienionej w art. 11, którego bieg rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012 roku, stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym, że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia 1 stycznia 2012 roku. Jeżeli przedawnienie rozpoczęte przed dniem 1 stycznia 2012 roku nastąpiłoby zgodnie z przepisami dotychczasowymi wcześniej, przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.

Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, iż zaskarżone decyzje są prawidłowe i dlatego też orzekł, jak w sentencji wyroku, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniósł płatnik

Zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w całości, pełnomocnik płatnika zarzucił

mu błędną wykładnię art. 73 ustawy z dnia 13 września 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, poprzez przyjęcie, że przepis ten upoważnia Prezesa ZUS do udzielenia pełnomocnictw pracownikom ZUS, błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie

art. 268 a k.p.a., poprzez przyjęcie, że udzielone pełnomocnictwa nie muszą mieć formy pisemnej w wersji papierowej, nie zastosowanie art. 467 § 4 k.p.c. w sytuacji, gdy zaskarżone decyzje organu rentowego nie posiadały wszystkich elementów ustalonych w art. 107 k.p.c. (brak uzasadnienia faktycznego i wyliczenia kwot), błędną wykładnię art. 6 k.c., poprzez przyjęcie, że płatnik nie udowodnił stanu faktycznego zawartego w decyzjach organu rentowego, nie zastosowanie § 2 ust. 1 pkt 16 i § 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz art. 18 ust. 9 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, tj. przepisów regulujących zasady ustalania podstawy wymiaru składek dla osób zatrudnionych poza granicami kraju, błędną wykładnię art. 27 ustawy z dnia 16 września 2011 roku

o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorstw, poprzez przyjęcie, że należności za sierpień i wrzesień 2002 roku nie uległy przedawnieniu.

Wskazując na powyższe, płatnik wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości oraz ustalenie, że płatnik nie ma obowiązku składania korekt deklaracji rozliczeniowych za wrzesień i październik 2002 roku, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji organu rentowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia bezpośrednio organowi rentowemu. Ponadto, pełnomocnik płatnika wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu podniósł, iż oddział Spółki w Niemczech był zakładem samobilansującym się, na pełnym wewnętrznym rozrachunku gospodarczym, samodzielnie prowadzącym politykę płacowo-kadrową oraz obsługę księgową. W związku z powyższym, Oddział w Niemczech przesyłał na adres płatnika zbiorcze zestawienie planowanych

do wypłaty wynagrodzeń, celem ustalenia przez płatnika składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne pracowników zatrudnionych na terenie Niemiec. W oparciu o przesłane materiały, płatnik zadeklarował w dokumentacji rozliczeniowej za sierpień i wrzesień 2002 roku odpowiednie kwoty składek. Biorąc pod uwagę fakt, że planowane do wypłaty wynagrodzenia nie zostały wypłacone pracownikom, ani we wrześniu ani w październiku 2002 roku, płatnik niezwłocznie dokonał korekty dokumentów rozliczeniowych za te miesiące, poprzez wskazanie „zerowych” podstaw wymiaru składek. Korekty deklaracji zostały złożone w Oddziale ZUS odpowiednio 18 listopada 2002 roku i 4 grudnia 2002 roku. Pracownicy płatnika, pracujący na terenie Niemiec, w spornych miesiącach otrzymywali jedynie zaliczki na poczet wynagrodzenia. Apelujący podniósł, iż organ rentowy przyjął powyższe korekty bez zastrzeżeń i przez następne 8 lat nie były one kwestionowane. Natomiast, kontrole przeprowadzane przez organ rentowy w 2006 roku i 2008 roku

nie wykazały żadnych zastrzeżeń. Jednocześnie, organ rentowy przez cały ten okres wydawał płatnikowi zaświadczenia (celem składania w postępowaniach przetargowych) potwierdzające, że płatnik nie ma żadnych zaległości w zakresie opłacania składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne.

Apelujący zarzucił, iż organ rentowy w przedmiotowych decyzjach nie wskazał w jaki sposób ustalił podstawy wymiaru składek, generalnie przyjmując, że Spółka nie udowodniła żadnymi dokumentami faktu braku wypłat wynagrodzeń w sierpniu i wrześniu 2002 roku.

Płatnik kwestionuje stanowisko Sądu Okręgowego, jakoby Prezes ZUS mógł upoważnić pracowników Oddziału do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach

z zakresu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Zdaniem apelującego, przepis art. 268 a k.p.a. wyraźnie określa, że pełnomocnictwo takie winno być wydane w formie pisemnej, papierowej z własnoręcznym podpisem - wymogu tego nie spełnia pełnomocnictwo umieszczone na stronie internetowej, do której nie wszyscy ubezpieczeni mają dostęp, nie podpisane przez Prezesa ZUS.

Ponadto apelujący zarzuca, iż w zaskarżonych decyzjach organ rentowy nie przedstawił stanu faktycznego, na bazie którego ustalił podstawy do naliczenia składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne za wrzesień i październik 2002 roku - tym samym naruszył art. 107 § 3 k.p.a. Ponadto, osoba podpisująca decyzję winna przywołać swoje upoważnienie (art. 107 § 1 k.p.a.). Uchybienia te, w ocenie apelującego, są istotnym naruszeniem przepisów prawa administracyjnego, co zdaniem płatnika upoważniało Sąd I instancji - w oparciu o art. 467 § 4 k.p.c. - do zwrócenia akt sprawy organowi rentowemu w celu uzupełnienia materiału sprawy i usunięcia istotnych wad wydanych decyzji.

Dalej płatnik wywiódł, iż Sąd I instancji niezasadnie przeniósł ciężar dowodu na płatnika w sytuacji, gdy obowiązek ten spoczywa na organie rentowym. Deklaracje rozliczeniowe zostały złożone w listopadzie i grudniu 2002 roku, były przyjęte i akceptowane przez organ rentowy. W cenie płatnika, to organ rentowy był zobowiązany do uzasadnienia swojej decyzji, co wprost wynika z art. 107 § 3 k.p.a.

Z ostrożności płatnik podniósł, że organ rentowy, podczas prowadzonego postępowania kontrolnego, a następnie podczas postępowania sądowego oraz w wydanych decyzjach nie uwzględnił § 2 ust. 1 pkt 16 i § 4 rozporządzenia MPiPS z 18 grudnia

1998 roku w sprawie szczegółowych zasad (...) oraz art. 18 ust. 9 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, które regulują zasady ustalania podstawy wymiaru składek

na ubezpieczenie społeczne pracowników zatrudnionych za granicą u polskiego pracodawcy. Z materiału dowodowego wynika, że zainteresowani pracownicy na budowach poza krajem pracowali przez część miesiąca. Przebywali w spornych okresach na urloпах bezpłatnych,

a także mieli prawo do diet - okoliczności te nie znalazły żadnego odzwierciedlenia w decyzjach organu rentowego.

Również, w ocenie apelującego, błędne jest stanowisko Sądu, że zobowiązania

z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne za wrzesień i październik 2002 roku - na datę orzekania - nie były należnościami przedawnionymi. Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 16 września 2011 roku o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorstw, aktualny okres przedawnienia należności z tytułu składek wynosi 5 lat. W art. 27 ust. 1 i 2 tej ustawy uregulowano, że do przedawnienia należności z tytułu składek (...), którego bieg rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012 roku stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym, iż bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia 1 stycznia 2012 roku. Przedawnienie rozpoczęte przed dniem 1 stycznia 2012 roku nastąpiłoby zgodnie

z przepisami dotychczasowymi wcześniej, przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W okolicznościach niniejszej sprawy zaskarżony wyrok Sądu I instancji należy ocenić jako trafny i odpowiadający prawu. Wyrok ten został wydany w oparciu o niewadliwie ustalenia faktyczne, które to ustalenia Sąd Apelacyjny w całości podziela i przyjmuje jako własne. Wbrew stanowisku apelacji, nie doszło w rozpoznawanej sprawie do naruszenia prawa materialnego, ponieważ do niewadliwie ustalonego stanu faktycznego Sąd I instancji zastosował odpowiednie przepisy, dokonując przy tym w pełni poprawnej wykładni tych przepisów.

Spór w przedmiotowej sprawie, jak słusznie ustalił Sąd I instancji, dotyczył okoliczności wypłaty wynagrodzeń zainteresowanych za miesiąc sierpień i wrzesień

2002 roku, a w konsekwencji określenia podstawy wymiaru składek zainteresowanych za miesiące wrzesień i październik 2002 roku, jako pracowników strony apelującej.

Z całości materiału dowodowego, w tym z zeznań świadków wynika,

iż zainteresowani otrzymali wynagrodzenie w spornym okresie. Zeznania zainteresowanych jednoznacznie wskazują, iż wynagrodzenia były wypłacane regularnie, niemniej jednak mogło się zdarzyć kilkudniowe opóźnienie z wypłatą. Słusznie zwrócił uwagę Sąd I instancji, iż zainteresowani nie potwierdzili, aby otrzymywali diety z tytułu wykonywanej za granicą pracy. Ponadto, J. P., jako kierownik - osoba odpowiedzialna za dokonywanie wypłat, jednoznacznie wskazał, iż nie otrzymywali oni żadnych diet.

Odnosząc się do zarzutu płatnika, dotyczącego błędnej wykładni art. 73 ustawy

o systemie ubezpieczeń społecznych, należy przypomnieć ugruntowane stanowisko judykatury. Zgodnie z uchwałą SN z dnia 9 lutego 2012 roku o sygn. akt I UZP 10/11, pracownik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych niebędący radcą, wykonujący pracę w oddziale Zakładu, może być pełnomocnikiem tego oddziału w sprawach z odwołań od decyzji ZUS - art. 87 § 2 zd. 1 k.p.c. Prezes Zakładu na mocy art. 73 ust. 3 pkt 7 u.s.u.s. spełnia funkcje pracodawcy w rozumieniu przepisów Kodeksu pracy. Uprawnienia dyrektorów Oddziałów

w zakresie funkcji pracodawcy wypływają jedynie z upoważnień udzielonych przez Prezesa. To organ rentowy w znaczeniu materialnoprawnym zatrudnia pracowników, a organ rentowy w ujęciu procesowym (Oddział) nie jest pracodawcą, a zatem jeśli ustanawia pełnomocnikiem pracownika, to jest to pracownik osoby prawnej. Prezes Zakładu, udzielając pracownikom Zakładu upoważnienia do reprezentowania Zakładu oraz do wydawania decyzji w określonych przez niego sprawach, nie upoważnia tych pracowników do działania w swoim imieniu (imieniu Prezesa), lecz w imieniu Zakładu jako organu. Zatem, Dyrektor Oddziału staje się, na podstawie upoważnienia udzielonego przez Prezesa, podmiotem personifikującym Zakład jako organ, a nie pełnomocnikiem Prezesa Zakładu. Upoważnienie do wydawania decyzji administracyjnych w imieniu Zakładu udzielone pracownikowi przez Dyrektora Oddziału działającego w imieniu Zakładu nie jest sprzeczne z treścią

art. 268 a k.p.a. (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 24 maja 2007 roku, II GSK 16/07, LEX nr 351057). Zgodnie z art. 268 a k.p.a., organ administracji publicznej może w formie pisemnej upoważniać pracowników kierowanej jednostki organizacyjnej do załatwiania spraw w jego imieniu w ustalonym zakresie,

a w szczególności do wydawania decyzji administracyjnych, postanowień i zaświadczeń. Prawdłowo przy tym przyjął Sąd I instancji, że nie jest konieczne, by upoważnienie miało postać papierową. W roli samodzielnych organów administracyjnych nie występują więc jej wewnętrzne organy, ani terenowe jednostki organizacyjne, mające kompetencje do działania w jej imieniu. Zakład wykonuje swoje podstawowe zadania z zakresu ubezpieczeń społecznych za pośrednictwem terenowych jednostek organizacyjnych. W ramach prowadzonej działalności posługuje się środkami prawnymi właściwymi organom administracji publicznej, a więc przede wszystkim wydaje decyzje administracyjne

(por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 24 maja 2007 roku, II GSK 16/07, LEX nr 351057 oraz wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 22 marca 2007 roku, II GSK 359/06, LEX nr 321271).

Należy przypomnieć, iż postępowanie sądowe, w tym w sprawach z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych, skupia się na wadach wynikających z naruszenia prawa materialnego, a kwestia wad decyzji administracyjnych spowodowanych naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego pozostaje w zasadzie poza przedmiotem tego postępowania. W postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych zastosowanie znajdują przepisy Kodeksu postępowania cywilnego, a nie przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, w związku z czym nie ma możliwości badania w świetle przepisów tego kodeksu prawidłowości wydanej przez organ rentowy decyzji.

Sąd ubezpieczeń społecznych - jako sąd powszechny - może i powinien dostrzegać jedynie takie wady formalne decyzji administracyjnej, które decyzję tę dyskwalifikują w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego jako przedmiotu odwołania (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 16 kwietnia 2013 roku, sygn. akt 1599/12).

Sąd Apelacyjny nie podziela zarzutu odnoszącego się do błędnej wykładni art. 6 k.c., poprzez przyjęcie, że płatnik nie udowodnił stanu faktycznego zawartego w decyzjach organu rentowego. W postępowaniu w sprawach z ubezpieczeń społecznych zastosowanie znajduje ogólna zasada postępowania cywilnego, wynikająca z art. 6 k.c., zgodnie z którym ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Jeśli zatem ubezpieczony twierdzi, że w spornym okresie płatnik nie wypłacał wynagrodzenia zainteresowanemu, to na nim spoczywa obowiązek wykazania zasadności tych twierdzeń. Wskazać przy tym trzeba, że Sąd ubezpieczeń społecznych nie ma obowiązku prowadzenia postępowania dowodowego z urzędu, zaś przepis art. 468 k.p.c. nie stanowi podstawy

dla przeciwnego twierdzenia. Zasada kontradyktoryjności obowiązuje w pełni również w sprawach z ubezpieczenia społecznego. Na ubezpieczonym spoczywa ciężar dowodzenia okoliczności uzasadniających jego prawo.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, wywody zawarte w apelacji sprowadzają się do zakwestionowania zasadności wydanych decyzji z dnia 28 lutego 2011 roku, ustalających podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne oraz na ubezpieczenia zdrowotne za wrzesień i październik 2002 roku. Zarzuty naruszenia § 2 ust. 1 pkt 16 i § 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowego oraz naruszenia art. 18 ust. 8 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zawarte we wniesionym środku zaskarżenia przeczą twierdzeniom apelującego, który stoi na stanowisku, iż wynagrodzenie w spornym okresie nie było wypłacane zainteresowanemu. W aktach osobowych znajdują się wnioski ubezpieczonych o urlop bezpłatny, obejmujące różne terminy w spornym okresie.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, zarzut apelującego dotyczący braku wykazania w przedmiotowych decyzjach sposobu ustalenia podstawy wymiaru składek, należy uznać za niezasadny. W zaskarżonych decyzjach organ rentowy wskazał, że uznał za prawidłowe podstawy wymiaru składek wykazane przez płatnika w pierwszorazowych dokumentach rozliczeniowych za wrzesień i październik w 2002 roku. Ponadto, organ rentowy szczegółowo powołał przepisy prawne, regulujące wysokość składek na ubezpieczenia społeczne, wobec czego, ich ponowne przytoczenie, w ocenie Sądu Apelacyjnego, jest zbędne.

Odnosząc się do kwestii przedawnienia roszczeń, Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu I instancji w tym zakresie. Zasadnie Sąd Okręgowy przyjął, iż zaskarżone decyzje zostały wydane w stanie prawnym przewidującym termin przedawnienia 10 lat. Treść art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi, iż należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5-6. Zgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 września 2011 roku o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorstw, do przedawnienia należności z tytułu składek, o których mowa w art. 41 b ust. 1 ustawy wymienionej w art. 2 oraz w art. 24 ust. 4 ustawy wymienionej w art. 11, którego bieg rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012 roku, stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym, że bieg przedawnienia rozpoczyna się od 1 stycznia 2012 roku. Jeżeli przedawnienie rozpoczęte przed dniem 1 stycznia 2012 roku nastąpiłoby zgodnie z przepisami dotychczasowymi wcześniej, przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. oddalił odwołanie.

/-/ SSA E. Piotrowska /-/ SSA M. Małek-Bujak /-/ SSA J. Ansion

Sędzia Przewodnicząca Sędzia

JR